

Theater Rotterdam

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 1.692.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.692.000

Over de instelling

Stichting Theater Rotterdam, podiumkunsten, theater, Rotterdam

Theater Rotterdam is het theatergezelschap binnen Stichting Theater Rotterdam, het resultaat van de fusie in 2017 van theatergezelschap RO Theater, de Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam. De instelling wil theater maken op het snijvlak van genres en disciplines en daarmee uitdrukking geven aan de maatschappelijke onderwerpen en artistieke gevoeligheden van deze tijd. Zij doet dat als 'huis van makers', door vier theatermakers (Alida Dors, Davy Pieters, Pieter Kramer en Erik Whien) en twee collectieven (Wunderbaum en URLAND) aan zich te binden. Onder de vlag van Theater Rotterdam presenteren zij ieder vanuit hun eigen signatuur werk in de grote zaal, op de vlakke vloer en op locatie.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.9 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Theater Rotterdam een subsidiebedrag toe te kennen van € 1.692.000 euro, mits de instelling voldoet aan de volgende voorwaarden:

- De instelling dient een nieuw activiteitenplan in dat tot stand wordt gebracht onder leiding van Alida Dors, waarin zij haar visie op de signatuur van de instelling en haar artistieke koers uiteenzet, met als doel een beter herkenbaar profiel van het gezelschap te creëren.
- De instelling dient een nieuw plan in voor de wijze waarop zij talentontwikkeling de komende periode zal borgen, nu de raad adviseert de aanvraag van het eigen productiehuis binnen de categorie Ontwikkelinstanties niet te honoreren.

Theater Rotterdam beleefde in de periode 2017 – 2020 haar eerste jaren sinds de fusie. De instelling presenteerde goede voorstellingen, maar slaagde er nog niet in een herkenbaar profiel op te bouwen. Zij wil hier verbetering in aanbrengen door het aantal makers en collectieven terug te brengen van twaalf naar zes, maar de raad vindt deze maatregel onvoldoende. Hij mist een overkoepelende visie die verduidelijkt waarom juist deze makers zijn geselecteerd en hoe zij gezamenlijk een gezicht aan Theater Rotterdam gaan geven. Ook is het opmerkelijk dat de functie van artistiek leider zo laat is

ingevuld, waardoor zij beperkte invloed op het plan heeft gehad. De raad is positief over de nieuwe afdeling Publiek & Interactie, waarmee de instelling haar verbinding met de stad en het publiek wil versterken, en over de ontwikkelingen op het gebied van educatie en participatie.

De toepassing van de Fair Practice Code en de Governance Code Cultuur is matig. De instelling reflecteert voldoende op de Code Diversiteit & Inclusie.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Theater Rotterdam beleefde in de periode 2017 – 2020 haar eerste jaren sinds de fusie van het RO Theater, de Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam. Twaalf eigenzinnige makers en collectieven gingen er van start: Johan Simons, Marjolijn van Heemstra, Lotte van den Berg, Erik Whien, Davy Pieters, Boogaardt/VanderSchoot, Schwalbe, Ann Van den Broek, Wunderbaum, Pieter Kramer, URLAND en Alida Dors. Dit resulteerde in zeer goede voorstellingen, waaronder ‘Eindspel’ van Erik Whien en ‘Hamlet de familievøørstelling’ van Pieter Kramer.

De instelling is er in de afgelopen jaren echter niet in geslaagd een herkenbaar profiel op te bouwen. Ze lijkt zich hier zelf ook van bewust, en constateert dat het niet eenvoudig is om met zo veel makers onder één dak een herkenbaar profiel te ontwikkelen. Daarom wil zij het aantal gelieerde theatermakers en collectieven terugbrengen. De komende periode verbinden Alida Dors, Davy Pieters, Erik Whien, Pieter Kramer, URLAND en Wunderbaum zich aan het gezelschap. De raad heeft vertrouwen in de artistieke kwaliteiten van deze makers, maar hun plannen lijken autonome projectplannen; de raad mist een overkoepelende visie die verduidelijkt waarom juist deze makers zijn geselecteerd en hoe zij gezamenlijk een gezicht aan Theater Rotterdam gaan geven.

De raad heeft vertrouwen in de aanstelling van Alida Dors als nieuwe artistiek leider. Zij is afkomstig uit de eigen gelederen van de instelling en haar achtergrond in hiphop sluit goed aan bij de grootstedelijke ontwikkelingen in Rotterdam. Het is echter jammer dat zij beperkt invloed heeft gehad op de plannen voor de periode 2021 – 2024, omdat haar aanstelling laat in het aanvraagproces kwam. De raad adviseert de instelling daarom om een nieuw plan te vragen, dat onder leiding van Dors is opgesteld, en waaruit duidelijk blijkt wat haar visie op de signatuur van de instelling is en hoe die vervolgens zichtbaar wordt in de artistieke koers, met als doel een beter herkenbaar profiel van het gezelschap te creëren.

Positief is de raad over de versterking van de dramaturgische functie die de instelling de komende periode wil doorvoeren: die biedt kansen om de

verbinding tussen de makers te vergroten. Het team van dramaturgen krijgt een belangrijke taak in het stroomlijnen van de artistiek-inhoudelijke processen en het ontwikkelen van het werk en oeuvre van de betrokken kunstenaars. De raad leest graag hoe dit in de praktijk gestalte krijgt.

Vernieuwing

De instelling beseft dat Rotterdam met zijn rijke diversiteit om vernieuwende vormen van interactie vraagt en heeft daartoe de afdeling Publiek & Interactie opgericht. Deze verbindt de functies produceren, talent ontwikkelen en programmeren, en richt zich op het leggen en versterken van verbindingen met de stad en het publiek. Een interessant initiatief van deze afdeling is 'OFFBEAT', een podcast en een digitaal magazine waarin onderwerpen en verhalen die spelen in het theater en de stad worden besproken. Hiermee weet de instelling de identiteit van Rotterdam te vangen. De raad is benieuwd naar de resultaten van deze afdeling in de komende periode.

Ook oordeelt de raad positief over de nieuwe voorstellingen en teksten die de instelling de komende periode wil presenteren, zoals 'Het vierluik een toekomst voor de mensheid' van Davy Pieters, en een schrijfpdracht aan Sarah Sluimer onder regie van Erik Whien. Kanttekening is dat de instelling voortborduurde op wat zij al deed, en weinig vernieuwing zoekt in artistieke vormen of in de synergetische werking die het samenbrengen van verschillende makers kan opleveren.

Op het gebied van talentontwikkeling heeft het gezelschap oog voor *midcareer* collectieven en makers, onder wie Umland en Davy Pieters. Talentontwikkeling is echter hoofdzakelijk belegd bij Productiehuis Theater Rotterdam, dat eigenstandig een aanvraag heeft ingediend als ontwikkelinstelling. Aangezien de raad adviseert Productiehuis Theater Rotterdam niet op te nemen in de BIS 2021 – 2024, wil hij graag een toelichting ontvangen waarin de instelling beschrijft hoe zij talentontwikkeling binnen de beschikbare middelen binnen de organisatie wil borgen, zodat zij kan blijven voldoen aan de eisen die de regeling hieromtrent stelt.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De raad vindt het zorgelijk dat de instelling de afgelopen jaren veel personele wisselingen heeft doorgemaakt, met name in directie- en managementfuncties, en dat ze daar in haar aanvraag nauwelijks op reflecteert. Ook valt op dat het ziekteverzuim hoog is.

De instelling zegt de cao Toneel en Dans te hanteren, maar uit de begroting blijkt dat loonkosten niet worden geïndexeerd, terwijl dit wel onderdeel van

de cao is. Ook baseert ze zich voor de honoraria van zzp'ers op de cao, maar ze licht niet toe hoe dat concreet gestalte krijgt.

De liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen van de organisatie waren de afgelopen jaren hoog, wat een solide basis biedt voor de begroting van de komende periode. De raad is verwonderd over de verwachte grote stijging van inkomsten uit sponsoring (van 20.000 euro in 2018 naar 150.000 euro in 2021). Hij mist hierop een toelichting.

Ten slotte vormen de snel stijgende beheerslasten rond de Rotterdamse Schouwburg een risico. De raad volgt het verloop van de gesprekken met de gemeente hierover, omdat deze een cruciale uitwerking kunnen hebben op de uitvoering van de begroting.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De raad ziet een positieve ontwikkeling op het gebied van educatie en participatie. De instelling bood de afgelopen jaren een ruim aanbod aan workshops en schoolvoorstellingen en heeft daarmee jaarlijks leerlingen en docenten van meer dan honderd scholen in Rotterdam, de regio en het land bereikt.

Deze activiteiten zet zij de komende periode voort. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar mbo'ers, voor wie zij samen met andere instellingen passend kunst- en cultuuronderwijs ontwikkelt. Ook werkt ze met cultuurcoaches aan op maat gemaakte programma's voor zes scholen. Opvallend is dat de instelling het contact met de scholen overlaat aan deze cultuurcoaches en haar partners niet bij naam noemt. Ook mist de raad samenwerking met de SKVR, het Rotterdamse centrum voor de kunsten.

In het bijzonder is de raad positief over het project Europefiction, waarin jongeren in een uitwisseling met Schauspielhaus Bochum en acht andere Europese partners theater maken en met elkaar nadenken over het toekomstige Europa.

Prijzenswaardig is de ambitie van de instelling om een leerwerkbedrijf voor studenten van het mbo, hbo en wo te worden. Hierin krijgen zij de kans om zich voor en achter de schermen te ontwikkelen.

Het marketingbeleid, waarin de instelling haar blik richt op de toekomst, is aansprekend. De branding van Theater Rotterdam is rauw, betrokken en veelvormig, en past daardoor goed bij het karakter van de stad.

Geografische spreiding

De landelijke spreiding van het gezelschap is goed op orde, met een grote concentratie in de Randstad en een redelijke spreiding daarbuiten. Die spreiding wordt grotendeels verzorgd door het werk van Pieter Kramer, maar de raad betwijfelt of het publiek zijn werk koppelt aan het 'merk' Theater Rotterdam. Dit geldt ook voor de andere huismakers, die goed zichtbaar zijn in de eigen stad en in het land, maar Theater Rotterdam onvoldoende representeren. Bovendien werken zij niet exclusief voor Theater Rotterdam, wat hun gezichtsbepalende rol beperkt. De raad vindt het jammer dat de instelling met haar voorstellingen niet naar de aangrenzende provincie Zeeland reist.

De raad oordeelt kritisch over de inbedding van het gezelschap in de eigen stad. Meer dan de helft van de Rotterdammers heeft een niet-westerse achtergrond en de stad heeft een groot probleem op het gebied van segregatie. Rotterdamse makers zijn veelal zeer geëngageerd, zoals onder meer bleek uit een brief aan de wethouder, waarin een grote groep jonge makers zich kritisch uitspreekt over vernieuwing in de Rotterdamse kunst- en cultuursector. Het is opmerkelijk dat de instelling niet op deze lokale ontwikkelingen reflecteert.

In haar reflectie op de aanvraag schrijft de stedelijke cultuurregio Rotterdam dat de sterk en in hoog tempo veranderende demografie van de regio om aandacht voor talentontwikkeling vraagt en om ruimte voor nieuw aanbod, nieuwe vormen en nieuwe werkwijzen. Als positief voorbeeld noemt zij onder meer de leerwerktrajecten en stagemogelijkheden voor mbo-studenten die Theater Rotterdam aanbiedt. Hiermee draagt de instelling volgens de stedelijke cultuurregio bij aan een andere oriëntatie op en beeldvorming over de culturele sector.

Toepassing Fair Practice Code

Theater Rotterdam reflecteert onvoldoende tot matig op de toepassing van de Fair Practice Code. Ze zegt de code te hanteren en ernaar te handelen, maar heeft te weinig oog voor de toekomst en formuleert geen verbeteringen. Zij vindt het van groot belang makers en medewerkers eerlijk te betalen en zegt zorg te dragen voor een transparant personeelsbeleid. Ze licht echter onvoldoende toe welke maatregelen zij hiervoor treft. Ook is het opmerkelijk dat de instelling niet reflecteert op de negatieve media-aandacht in de afgelopen periode, waarin werd gesproken over een onveilige werksituatie. De raad had hier een zelfreflectievere houding verwacht.

Toepassing Governance Code Cultuur

Theater Rotterdam reflecteert zeer summier op de toepassing van de Governance Code Cultuur. De instelling hanteert het raad-van-toezichtmodel, volgt de code en beschouwt deze als richtlijn voor goed

bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording. Gezien de problemen binnen de organisatie in de afgelopen jaren, had de raad hier een steviger reflectie verwacht.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Theater Rotterdam reflecteert matig op de Code Diversiteit en Inclusie. De instelling geeft een uitgebreide toelichting op de toepassing van de code, met heldere stappen voor de toekomst. Ze wil dat het personeelsbestand eind 2024 zo veel mogelijk een afspiegeling van de Rotterdamse bevolking is. Daarvoor heeft ze een plan van aanpak opgesteld volgens de SMART-methode. Met de aanstelling van de nieuwe artistiek leider zet de instelling een stap om de top diverser te maken, wat vertrouwen geeft voor de implementatie van de code in de rest van de organisatie. Kritischer is de raad over de toepassing van de code op het gebied van publiek, programma en partners. Hierin wordt een goed begin gemaakt, maar de acties lijken vooralsnog meer een experiment dan een structureel onderdeel van de organisatie.